

NOTAT Sygeplejerskernes oplevelser af arbejdspress, 2021

I perioden 24. februar til 19. marts 2021 har DSR Analyse gennemført en arbejdsmiljøundersøgelse (SATH 2021) blandt 6.000 beskæftigede medlemmer af Dansk Sygeplejeråd. 43% af de inviterede deltog i undersøgelsen. Dette notat præsenterer resultater vedrørende sygeplejerskernes oplevelse af arbejdspress.

Hovedresultater

- 61% af sygeplejerskerne oplever altid eller ofte, at det er nødvendigt at arbejde meget hurtigt.
- Knap hver tredje (30%) oplever altid eller ofte, at arbejdstempoet er så højt, at det påvirker kvaliteten af arbejdet.
- Knap hver tredje (30%) oplever altid eller ofte, at de ikke når alle deres arbejdsopgaver.
- Sygeplejersker, der oplever et højt arbejdstempo, angiver lavere jobtilfredshed. Sygeplejersker, der oplever et højt arbejdstempo angiver endvidere oftere sygefravær og over-/merarbejde, ligesom de også angiver en højere grad af nedslidning og udbrændthed.
- Sygeplejersker ansat på skadestuer/FAM, kirurgiske og medicinske afdelinger oplever højere arbejdstempo end sygeplejersker ansat på andre arbejdspladstyper.
- Sammenholdes resultaterne fra 2021-undersøgelsen med undersøgelsen fra 2020 findes en marginal forskel på nogle af spørgsmålene om arbejdstempo. En større andel i 2021 angiver, at det altid er nødvendigt at arbejde meget hurtigt, ligesom der også er marginalt flere, der angiver, at arbejdstempoet altid er så højt, at det påvirker kvaliteten i arbejdet.

Arbejdstempo og tidsfrister i arbejdet

Sygeplejerskerne blev stillet seks spørgsmål om, hvordan de oplever arbejdstempoet i deres arbejde. 61% angiver, at det altid eller ofte er nødvendigt at arbejde meget hurtigt, jf. tabel 1. Af samme tabel fremgår det også, at knap hver tredje (30%) vurderer, at arbejdstempoet altid eller ofte er så højt, at det påvirker kvaliteten af deres arbejde. Det er ligeledes knap hver tredje (30%) af sygeplejerskerne, der altid eller ofte oplever, at de ikke når alle deres arbejdsopgaver.

Tabel 1. Om arbejdstempo og tidsfrister i arbejdet

	Altid	Ofte	Somme tider	Sjældent	Aldrig/næsten aldrig
Er det nødvendigt at arbejde meget hurtigt?	16%	45%	33%	5%	0%
Er arbejdstempoet så højt, at det påvirker kvaliteten i dit arbejde?	5%	25%	43%	23%	4%
Hvor ofte sker det, at du ikke når alle dine arbejdsopgaver?	3%	27%	37%	27%	7%

Anm: n=2.246-2.253. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Data er vægtet. Kilde: SATH 2021, DSR Analyse

Af bilagstabel 1 fremgår det, at knap halvdelen (48%) af sygeplejerskerne angiver, at de altid eller ofte får uventede arbejdsopgaver, der sætter dem under tidspress. Hver tredje (33%) angiver, at de altid eller ofte har tidsfrister, der er svære at overholde og knap hver tredje (31%) kommer altid eller ofte bagud med deres arbejde.

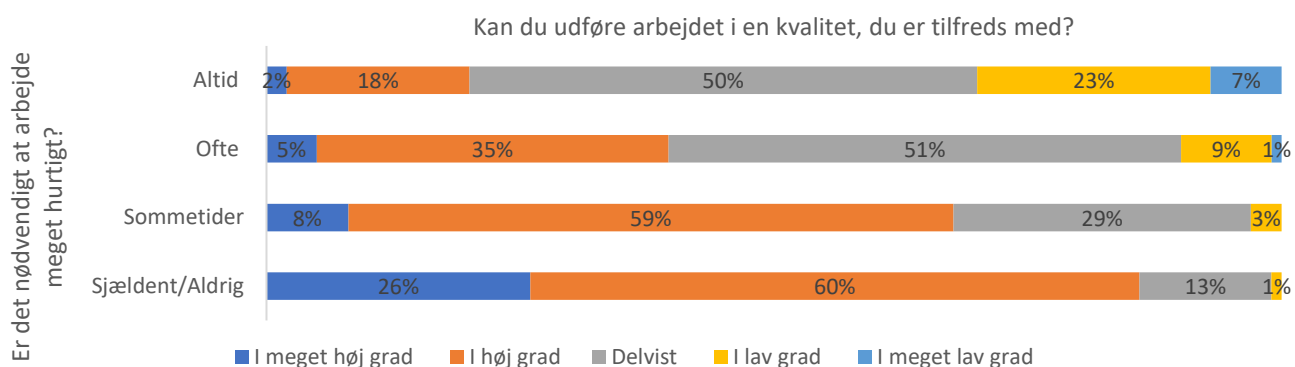
Sammenlignes 2021-resultaterne med den sidste SATH-undersøgelse fra 2020 viser analyserne ikke en markant forskel. Der findes en marginal forskel på nogle af spørgsmålene om arbejdstempo. En større andel i 2021 angiver, at det altid er nødvendigt at arbejde meget hurtigt, ligesom der også er marginalt flere, der angiver, at arbejdstempoet altid er så højt, at det påvirker kvaliteten i arbejdet.

Faglig forsvarlighed og bemanning fordelt på arbejdstempo

Sygeplejerskerne er også spurgt til deres muligheder for at udføre deres arbejdsopgaver fagligt forsvarligt. En krydstabel mellem spørgsmål om arbejdstempo og faglig forsvarlighed viser, at der findes sammenhænge. Sygeplejersker, der angiver, at det altid eller ofte er nødvendigt at arbejde meget hurtigt, oplever i lavere grad, at de kan udføre arbejdet i en kvalitet, som de er tilfredse med, jf. figur 1.

26% af de sygeplejersker, der angiver, at det sjældent eller aldrig er nødvendigt at arbejde meget hurtigt, kan udføre arbejdet i en kvalitet de er tilfredse med. Til sammenligning angiver 2% af de, der oplever, at det altid er nødvendigt at arbejde meget hurtigt, at de kan udføre arbejdet i en kvalitet, de er tilfredse med.

Figur 1. Arbejdstempo og kvalitet i arbejdet

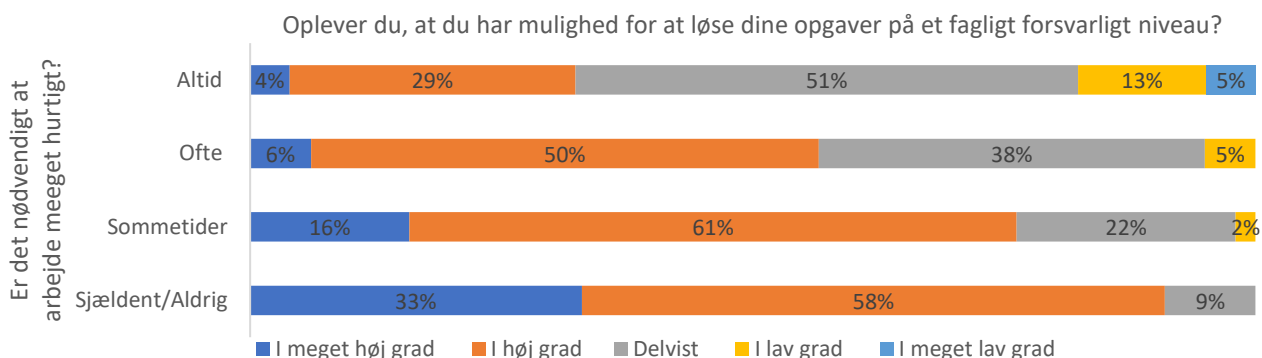

Anm: n=2.250. Data er vægtet. Forskellene er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2021, DSR Analyse

Sygeplejersker, der angiver, at det altid eller ofte er nødvendigt at arbejde meget hurtigt, oplever i lavere grad, at de har mulighed for at løse deres opgaver på et fagligt forsvarligt niveau.

Hver tredje (33%) af de sygeplejersker, der angiver, at det sjældent eller aldrig er nødvendigt at arbejde meget hurtigt, har i meget høj grad mulighed for at løse deres opgaver på et fagligt forsvarligt niveau. Denne andel er 4% for de, der altid oplever, at det er nødvendigt at arbejde meget hurtigt.

Figur 2. Arbejdstempo og mulighed for at løse dine opgaver på et fagligt forsvarligt niveau

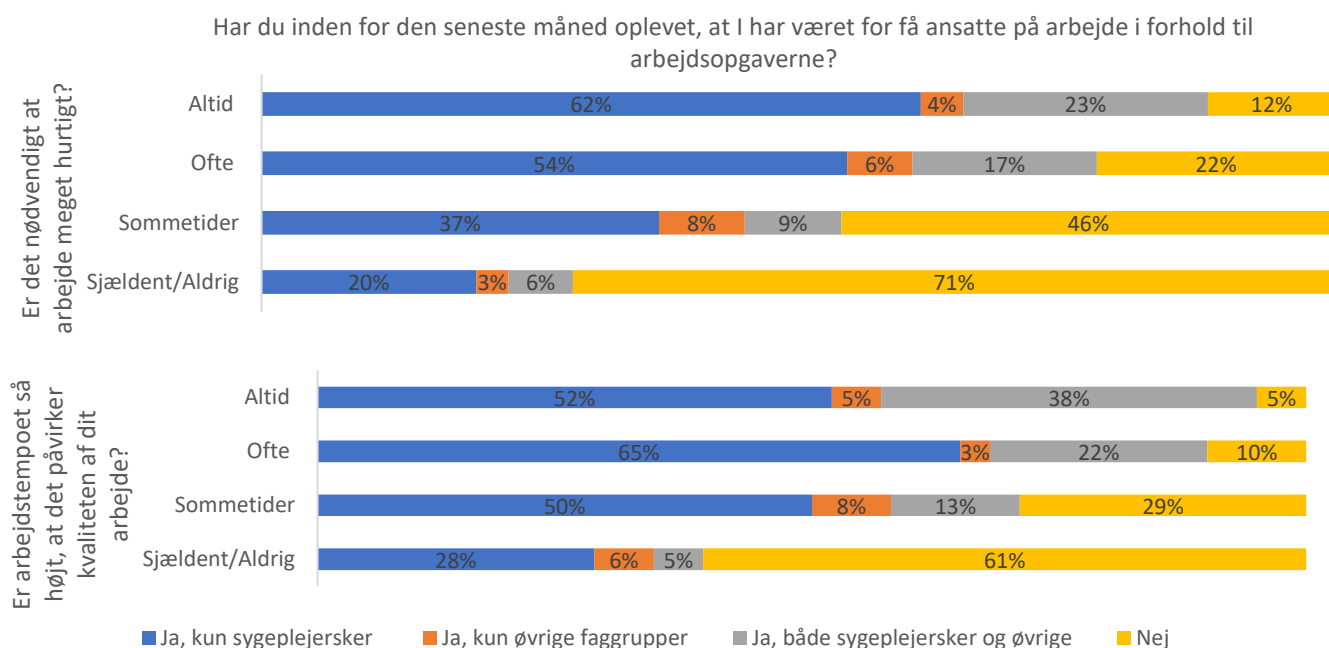
Anm: n=2.243. Data er vægtet. Forskellene er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2021, DSR Analyse

Der findes en sammenhæng mellem arbejdstempo og bemandsituationen, hvilket fremgår af figur 3. Sygeplejersker, der altid oplever, at det er nødvendigt at arbejde meget hurtigt, har oftere oplevet, at der har været for få ansatte på arbejde til arbejdsopgaverne i forhold til de, der sjældent eller aldrig oplever, at det er nødvendigt at arbejde meget hurtigt.

Figur 3 viser at 29% af de, der sjældent eller aldrig oplever, at det er nødvendigt at arbejdet meget hurtigt, inden for den seneste måned har været for få sygeplejersker og øvrige faggrupper på arbejde i forhold til arbejdsopgaverne. Denne andel er 89% for de, der altid oplever, at det er nødvendigt at arbejde meget hurtigt.

Tilsvarende resultater findes for de, der har oplevet, at arbejdstempoet er så højt, at det påvirker kvaliteten i arbejdet.

Figur 3. Arbejdstempo og bemanning

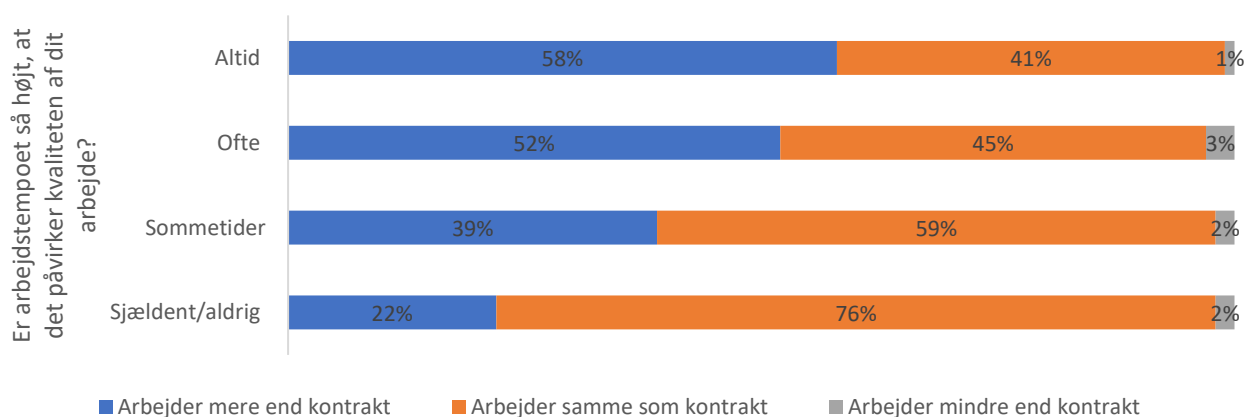

Anm: n=2.052-2.054. Data er vægtet. Forskellene er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2021, DSR Analyse

Sygeplejersker har i undersøgelsen angivet antallet af timer, de er ansat til samt, hvor mange timer de faktisk arbejder. 38% arbejder flere timer end angivet i ansættelseskontrakten, 59% arbejder samme antal timer, mens 2% arbejder færre timer end angivet i ansættelseskontrakten (ej vist).

En analyse af sammenhængen mellem arbejdstempo og arbejdstimerne viser, at de sygeplejersker der angiver, at arbejdstempoet er så højt, at det påvirker kvaliteten af arbejdet, også i højere grad arbejder flere timer end det de er ansat til. Eksempelvis fremgår det af figur 4, at 22% af de sygeplejersker, der sjældent/aldrig oplever, at arbejdstempoet er så højt, at det påvirker kvaliteten af deres arbejde, arbejder flere timer end ansættelseskontrakten. Til sammenligning arbejder 58% af de sygeplejersker, der altid oplever det høje arbejdstempo, flere timer end ansættelseskontrakten.

Figur 4. Arbejdstempo og arbejdstid

Anm: n=2.013. Data er vægtet. På baggrund af disse besvarelser er der udregnet, hvilke sygeplejersker der angiver at arbejde flere timer, end de er ansat til, sygeplejersker der arbejder samme antal timer og de der arbejder færre timer, end de er ansat til. Forskellene er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2021, DSR Analyse

Arbejdstempo, nedslidning og udbrændthed

Sygeplejersker, der oplever, at det altid er nødvendigt at arbejde meget hurtigt, angiver en lavere tilfredshed med deres job som helhed i forhold til de, der sjældent/aldrig oplever, at det er nødvendigt at arbejde meget hurtigt.

Af figur 5 ses det, at jobtilfredsheden er lavere for sygeplejersker, der altid oplever, at det er nødvendigt at arbejde meget hurtigt (jobtilfredshed på 6,6 point på en skala fra 0 til 10 mulige), mens sygeplejersker der sjældent til aldrig oplever, at det er nødvendigt at arbejde meget hurtigt, angiver deres jobtilfredshed til 8,8 point ud af 10 mulige.

Figur 5. Jobtilfredshed (skala fra 0-10) fordelt på spørgsmålet "Er det nødvendigt at arbejde meget hurtigt"

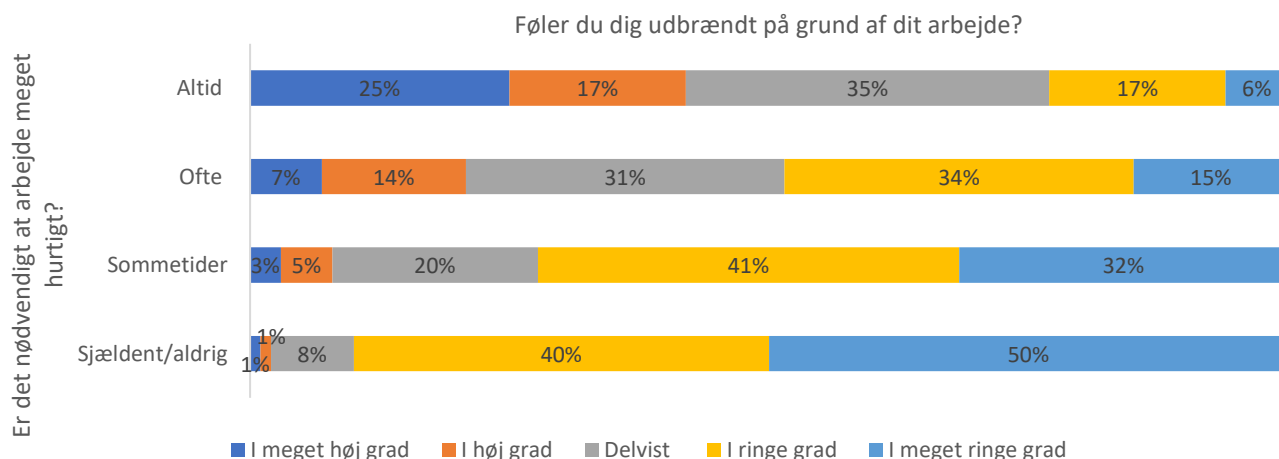
Hvor tilfreds er du med dit job som helhed, alt taget i betragtning?

Anm: n=2.109. Data er vægtet. Forskellene er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2021, DSR Analyse

Sygeplejersker, der oplever, at det altid er nødvendigt at arbejde meget hurtigt, angiver en højere grad af udbændthed på grund af arbejdet i forhold til de, der sjældent/aldrig oplever, at det er nødvendigt at arbejde meget hurtigt. Jf. figur 6, er det 2% af sygeplejerskerne, der sjældent/aldrig oplever, at det er nødvendigt at arbejde hurtigt, der enten i meget høj grad eller i høj grad føler sig udbændt pga. arbejdet. For gruppen af sygeplejersker, der altid oplever, at det er nødvendigt at arbejde hurtigt, er der 42%, der i meget høj grad (25%) eller i høj grad (17%) føler sig udbændt pga. arbejdet.

Figur 6. Udbændthed fordelt på spørgsmålet "Er det nødvendigt at arbejde meget hurtigt"

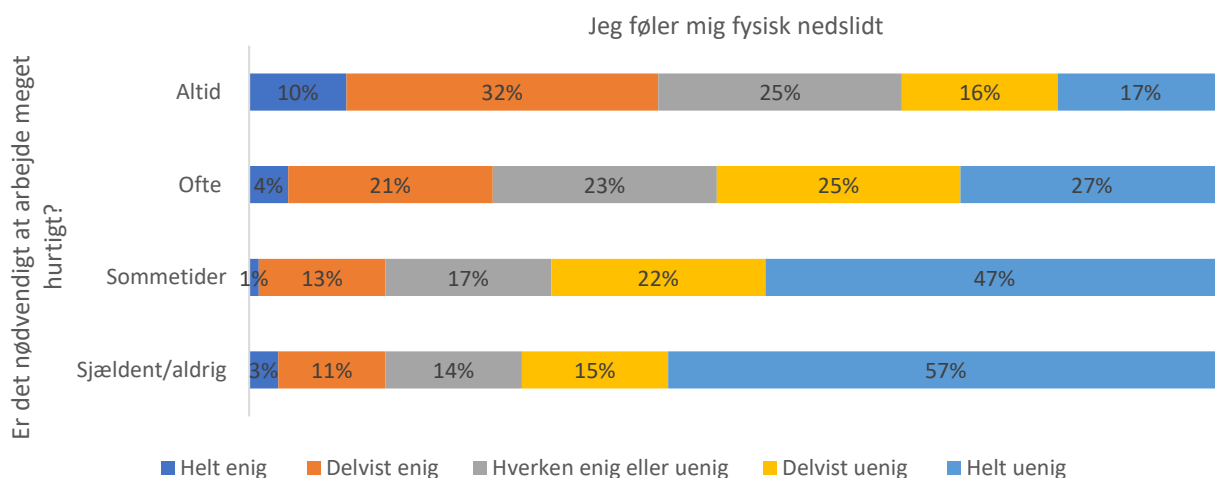

Anm: n=2.128. Data er vægtet. Forskellene er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2021, DSR Analyse

Sygeplejersker, der oplever, at det altid er nødvendigt at arbejde meget hurtigt, angiver en højere grad af fysisk såvel som psykisk nedslidning i forhold til de, der sjældent/aldrig oplever, at det er nødvendigt at arbejde meget hurtigt. Jf. figur 7 er det 14% af sygeplejerskerne, der sjældent/aldrig oplever, at det er nødvendigt at arbejde hurtigt, der erklærer sig helt enige (3%) eller delvist enige (11%) i udsagnet "Jeg føler mig fysisk nedslidt". For gruppen af sygeplejersker, der altid oplever, at det er nødvendigt at arbejde hurtigt, er der 42%, der er helt enige (10%) eller delvist enige (32%) i udsagnet.

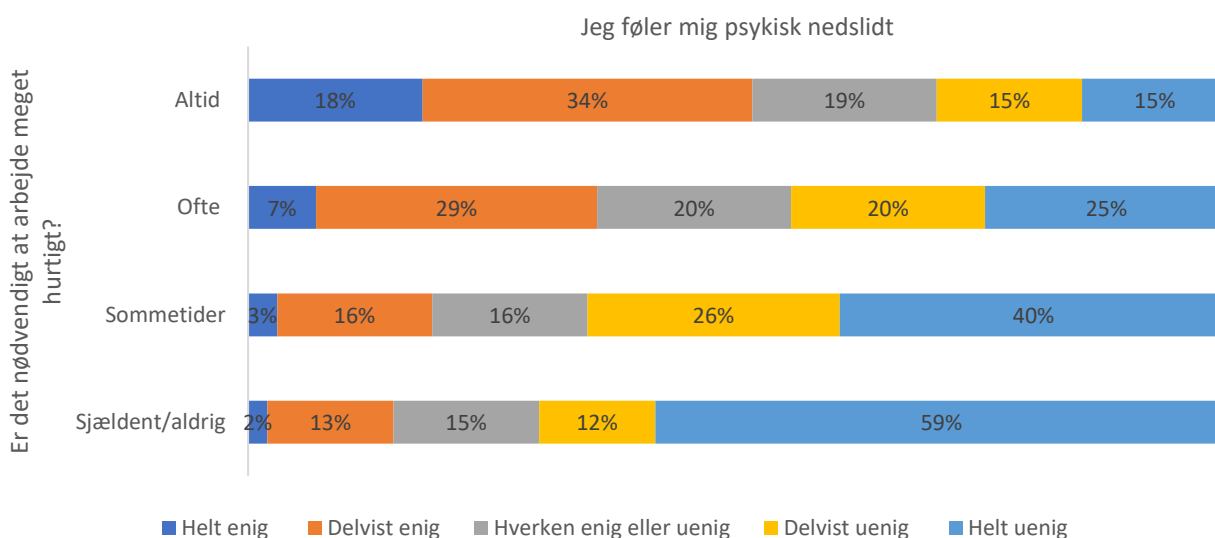
Tilsvarende resultater findes i sygeplejerskernes vurdering af psykisk nedslidning, jf. figur 8.

Figur 7. Nedslidning fordelt på spørgsmålet "Er det nødvendigt at arbejde meget hurtigt"

Anm: n=2.095. Data er vægtet. Forskellene er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2021, DSR Analyse

Figur 8. Nedslidning fordelt på spørgsmålet "Er det nødvendigt at arbejde meget hurtigt"

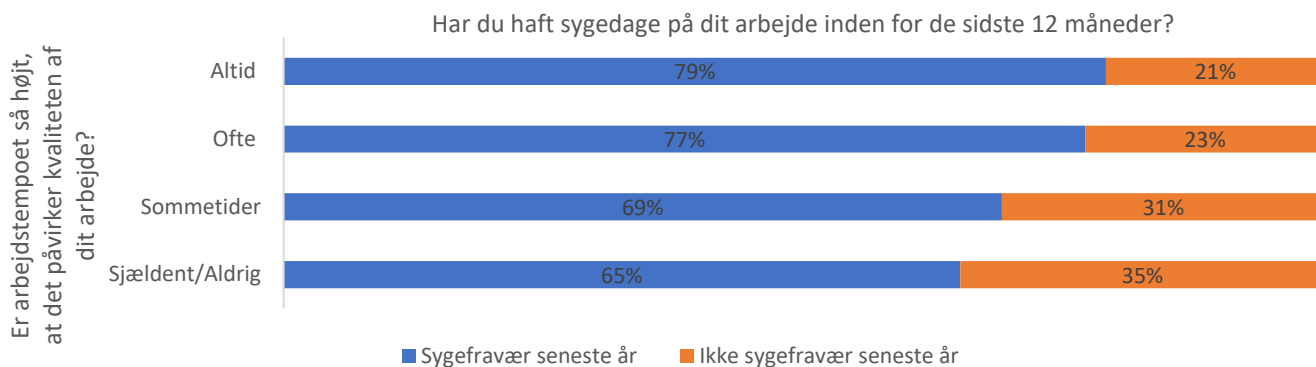

Anm: n=2.096. Data er vægtet. Forskellene er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2021, DSR Analyse

Sammenhænge mellem arbejdstempo og sygefravær

I undersøgelsen er sygeplejerskerne også bedt om at svare på spørgsmål om sygefravær. Det er undersøgt, hvorvidt sygeplejerskernes arbejdspress er relateret til dette forhold. En analyse heraf viser, at sygeplejersker, der altid oplever, at arbejdstempoet er så højt, at det påvirker kvaliteten i arbejdet, oftere har haft sygedage på arbejdspladsen seneste år (79%) i forhold til de, der sjældent/aldrig oplever, at det er nødvendigt at arbejde meget hurtigt (65%). Dette ses af figur 9.

Figur 9. Arbejdstempo og sygefravær

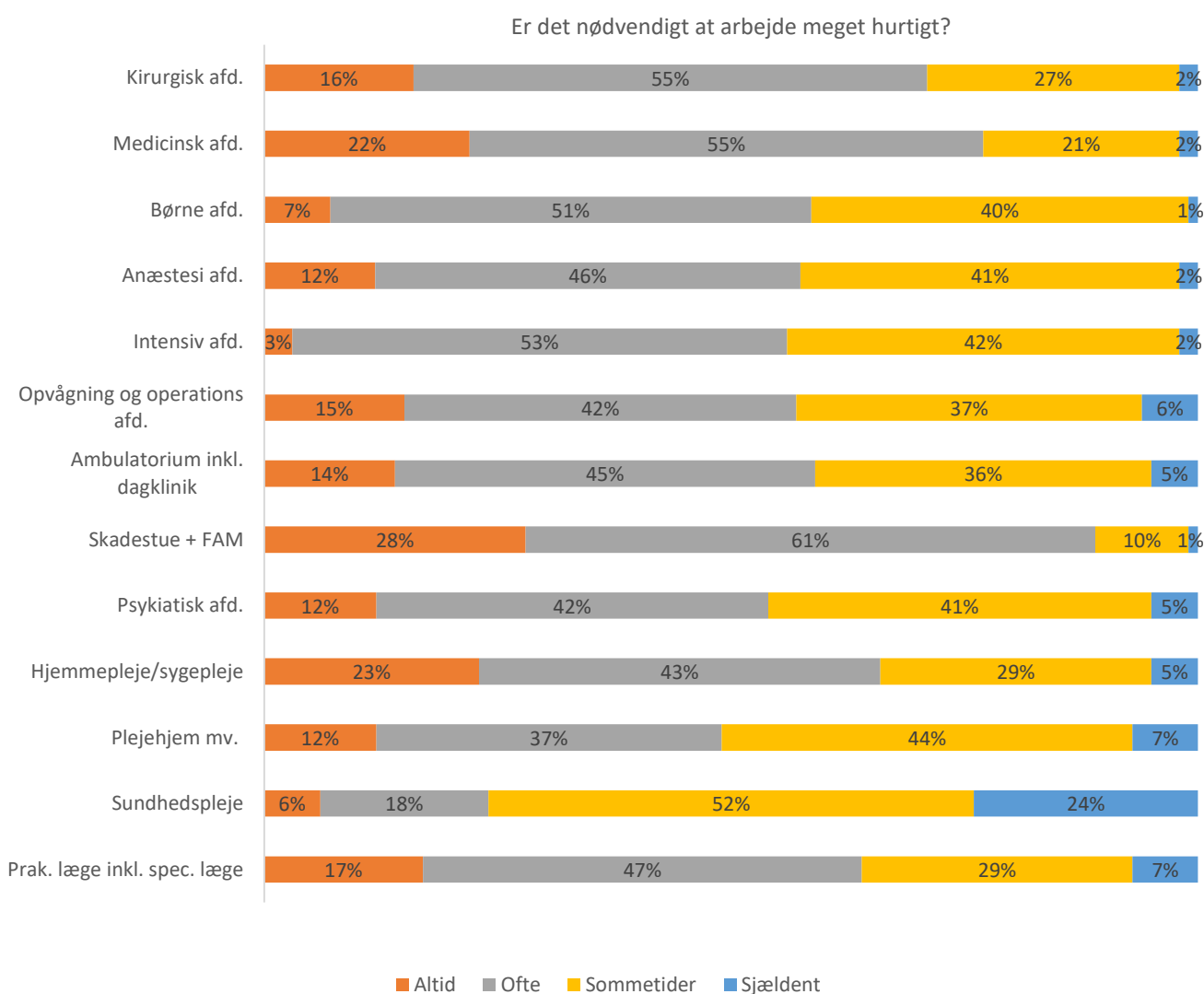
Anm: n=2.154. Data er vægtet. Forskellene er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2021, DSR Analyse

Fordelinger på arbejdssted

Fordeles spørgsmål om arbejdstempo på de største arbejdspladstyper med over 50 respondenter finder vi, at det især er skadestue/FAM, medicinske og kirurgiske afdelinger, hvor sygeplejerskerne oplever et højere arbejdstempo. Dette gælder både på spørgsmålet, om det er nødvendigt at arbejde meget hurtigt (figur 10), om arbejdstempoet er så højt, at det påvirker kvaliteten i arbejdet (figur 11), samt hvor ofte det sker, at sygeplejerskerne ikke når alle deres opgaver (figur 12).

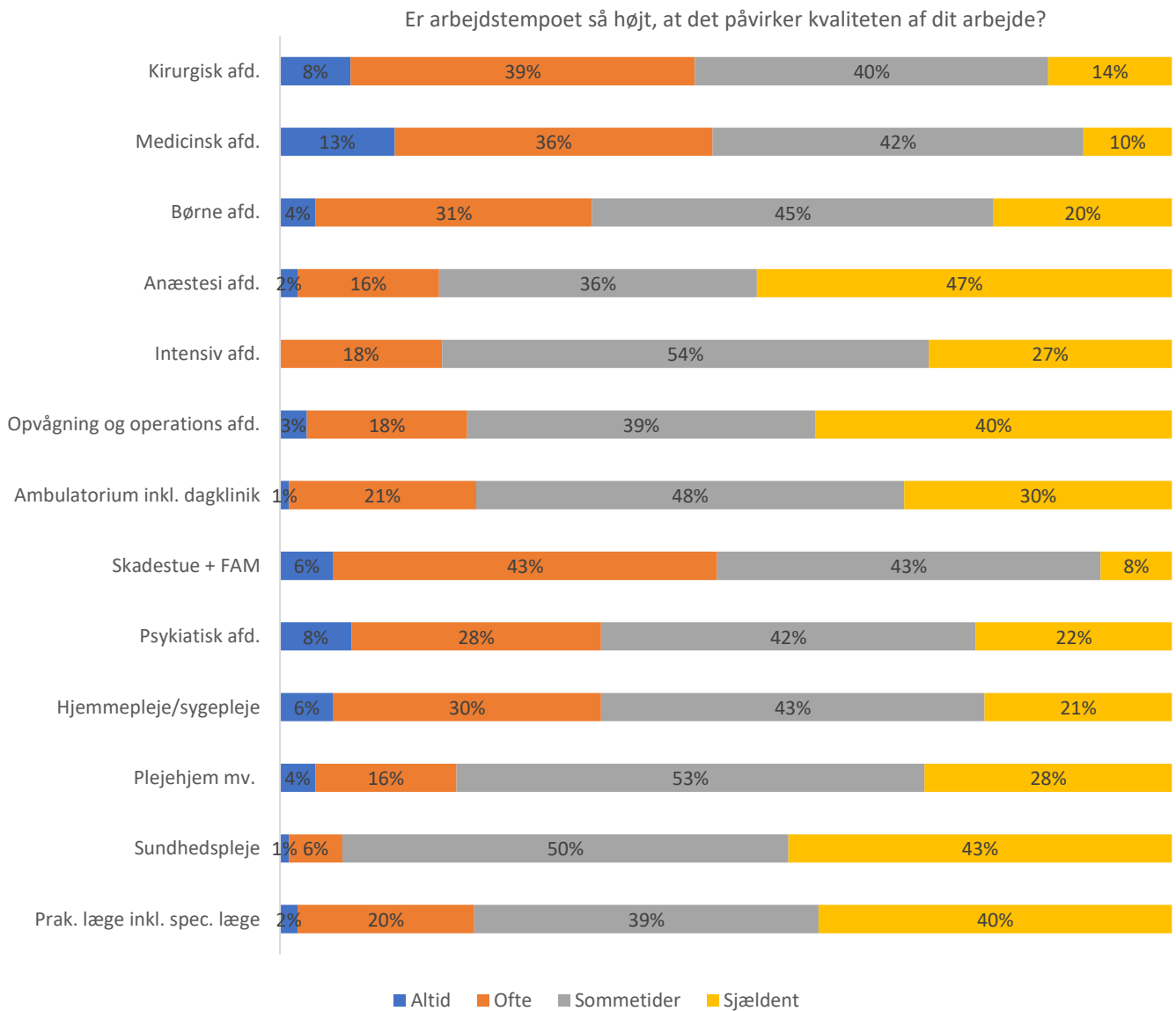
Figur 10. Arbejdstempo fordelt på arbejdspladstyper

Anm: n=1.715. Data er vægtet. Sammenhængen er statistisk signifikant. Kilde: SATH 2021, DSR Analyse

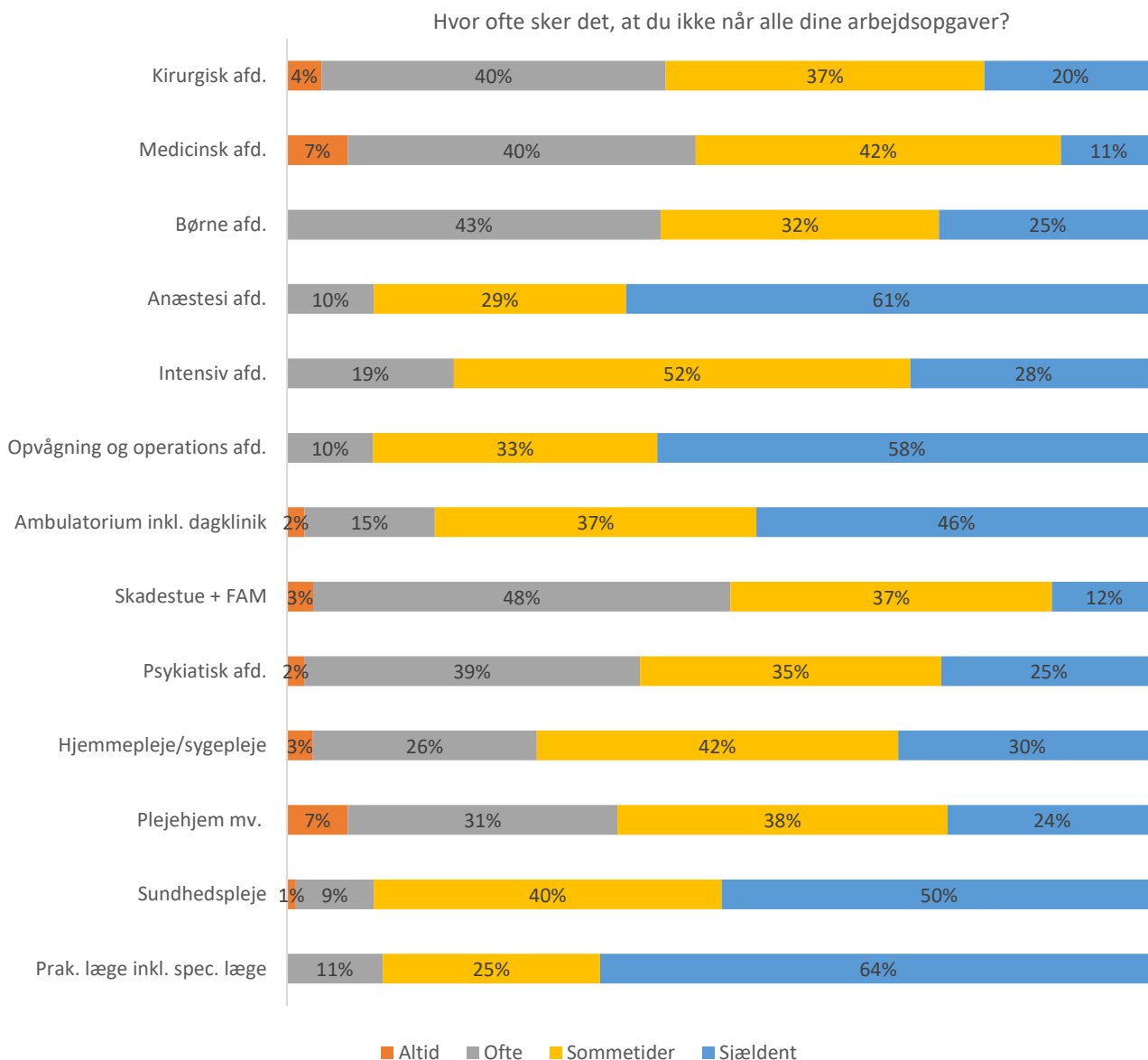

Figur 11. Arbejdstempo fordelt på arbejdspladstyper

Anm: n=1.710. Data er vægtet. Sammenhængen er statistisk signifikant. Kilde: SATH 2021, DSR Analyse

Figur 12. Arbejdstempo fordelt på arbejdspladstyper

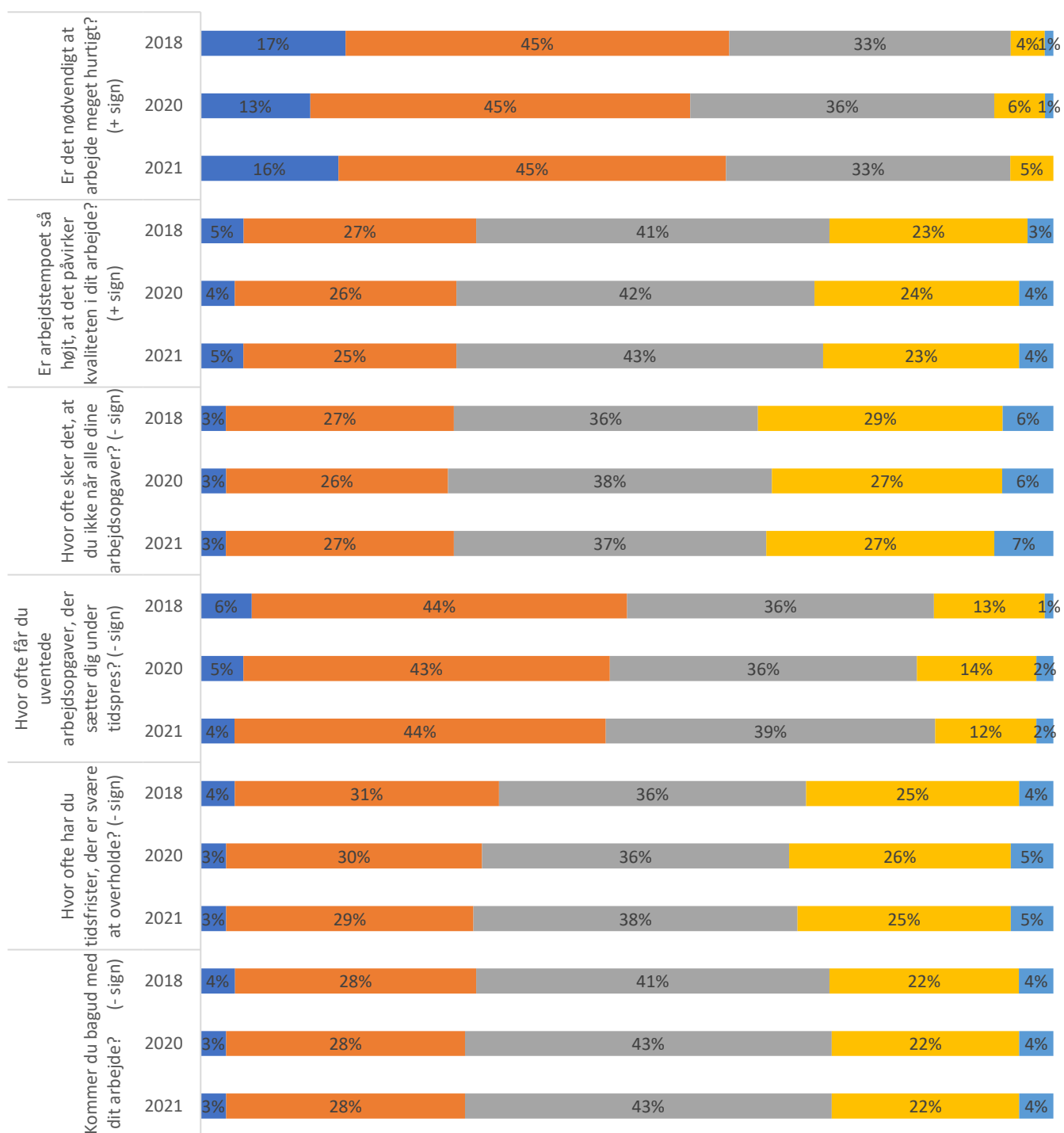

Anm: n=1.714. Data er vægtet. Sammenhængen er statistisk signifikant. Kilde: SATH 2021, DSR Analyse

Bilagstabel 1. Udvikling i arbejdstempo og tidsfrister i arbejdet

	SATH år	Altid	Ofte	Somme tider	Sjældent	Aldrig/næsten aldrig
Er det nødvendigt at arbejde meget hurtigt?	2018, n=3503	17%	45%	33%	4%	1%
	2020, n=2820	13%	45%	36%	6%	1%
	2021, n=2253	16%	45%	33%	5%	0%
Er arbejdstempoet så højt, at det påvirker kvaliteten i dit arbejde?	2018, n=3498	5%	27%	41%	23%	3%
	2020, n=2820	4%	26%	42%	24%	4%
	2021, n=2251	5%	25%	43%	23%	4%
Hvor ofte sker det, at du ikke når alle dine arbejdsopgaver?	2018, n=3471	3%	27%	36%	29%	6%
	2020, n=2813	3%	26%	38%	27%	6%
	2021, n=2246	3%	27%	37%	27%	7%
Hvor ofte får du uventede arbejdsopgaver, der sætter dig under tidspres?	2018, n=3471	6%	44%	36%	13%	1%
	2020, n=2815	5%	43%	36%	14%	2%
	2021, n=2247	4%	44%	39%	12%	2%
Hvor ofte har du tidsfrister, der er svære at overholde?	2018, n=3441	4%	31%	36%	25%	4%
	2020, n=2800	3%	30%	36%	26%	5%
	2021, n=2242	3%	29%	38%	25%	5%
Kommer du bagud med dit arbejde?	2018, n=3452	4%	28%	41%	22%	4%
	2020, n=2810	3%	28%	43%	22%	4%
	2021, n=2242	3%	28%	43%	22%	4%

Anm: Data er vægtet. Kilde: SATH 2018, SATH 2020 og SATH 2021, DSR Analyse

■ Altid ■ Ofte ■ Somme tider ■ Sjældent ■ Aldrig/ næsten aldrig

Metode

Resultaterne er baseret på svar fra en spørgeskemaundersøgelse om sygeplejerskers arbejdsmiljø, helbred og trivsel (SATH). Undersøgelsen er gennemført i februar-marts 2021, hvor 6.000 tilfældigt udvalgte beskæftigede medlemmer af Dansk Sygeplejeråd blev inviteret. 43% besvarede undersøgelsen.

Respondenterne er lovet fortrolighed og efter dataindsamlingen er besvarelsene anonymiseret således at der ikke findes hverken navne, adresser, mails eller medlemsnummer som kan kobles til de enkelte besvarelser.

Spørgeskemaet udgøres af et udvalg af validerede spørgsmål fra "Virksomhedsskemaet" udviklet og testet af Det Nationale forskningscenter for Arbejdsmiljø (herefter NFA). Derudover er der tilføjet nogle specifikke spørgsmål om bl.a. covid-19 epidemien samt sygeplejerskernes arbejdsområde.

Respondenterne kunne i undersøgelsen gå videre til næste spørgsmål uden at besvare svarende til opsætningen i "Virksomhedsskemaet". Det betyder, antallet af besvarelser varierer fra spørgsmål til spørgsmål.

En bortfaldsanalyse viser mindre skævheder i bortfaldet. Der er udarbejdet en vægt, som tager højde for de mindre skævheder i forhold til alder, geografi, TR-status, sektor og anciennitet. Alle resultater er vægtet. Analyserne er endvidere baseret på gennemførte og ufuldstændige besvarelser.

